

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α2**

Αθήνα, 31/01/2025
Αριθμός απόφασης: 168

Ταχ. Δ/νση : Φιλαδελφείας 8 & Σάμου
Ταχ. Κώδικας : : 104 40 - Αθήνα
Τηλέφωνο : : 213 1312 350
E-mail : : ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 72 του Ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις.»(ΦΕΚ Α' 58)

β. Του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)»

γ. Της ΠΟΛ 1064/12.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β'1440/27-04-2017).

δ. Την με αριθμό Α.1165/22.11.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009/25-11-2022)».

2. Την ΠΟΛ 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την αριθμ. ΔΕΔ 1126366 ΕΞ 2016/30.08.2016 (ΦΕΚ 2759/τ.Β'/01.09.2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών με θέμα «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Τη με ημερομηνία κατάθεσης και με αριθμό πρωτοκόλλουηλεκτρονικώς υποβληθείσα ενδικοφανή προσφυγή του κατοίκου, επί της οδού κατά της με αριθμό ειδοποίησης (αριθ. δήλωσης Α.Χ.Κ.) Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων,

φορολογικού έτους 2023, της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ, και τα προσκομιζόμενα με αυτή σχετικά έγγραφα.

5. Την ως άνω προσβαλλόμενη πράξη, της οποίας ζητείται η ακύρωση.

6. Τις απόψεις της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ.

7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α2 όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της με ημερομηνία κατάθεσης και με αριθμό πρωτοκόλλου ηλεκτρονικώς υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής του η οποία υπεβλήθη εμπρόθεσμα και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

- Με τη με αριθ. ειδ/σης: (αριθ. δήλωσης) Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού ΦΕΦΠ, φορολογικού έτους 2022, της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ, προσδιορίστηκε στον προσφεύγοντα κύριος φόρος εισοδήματος, ποσού 2.436,79€, πλέον προκαταβολή φόρου, ποσού 1.340,23€, ήτοι συνολικό ποσό πληρωμής ύψους 3.777,02€.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το έτος 2010, ο προσφεύγων έλαβε στεγαστικό δάνειο από το υποκατάστημα των της ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία (η οποία μετέπειτα εξαγοράστηκε από την) συνολικού ποσού 19.800,00 ευρώ, σύμφωνα με τη υπ' αριθ. σύμβαση ανοίγματος πίστωσης σε ιδιώτες με ανοιχτό λογαριασμό – στεγαστικού δανείου, και την ίδια ως άνω ημερομηνία συνετάχθη η Σύμβαση Ενεχυρίασης Κατάθεσης Μετρητών με εγγυητές τον προσφεύγοντα,, και την

Το έτος 2021, και έπειτα από την εξαγορά της από την ο προσφεύγων συνέστησε ενέχυρο υπέρ της αποδεχόμενης Τράπεζας επί της απαίτησής του κατ' αυτής που απορρέει από την με αριθ. λογαριασμού χρηματική του κατάθεση στην Τράπεζα.

Στις, ο προσφεύγων υπέβαλε τη με αριθ. αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος, φορολογικού έτους 2023 (εισοδήματα 01/01/2023 – 31/12/2023), η οποία δεν εκκαθαρίστηκε αρχικά διότι δεν είχε συμπεριληφθεί στην υποβληθείσα δήλωση ποσό που αφορούσε την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείου οποιαδήποτε μορφής (κωδικός 727).

Ειδικότερα, από τον πίνακα δανείων που απέστειλε ηλεκτρονικά στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) η πιστώτρια Τράπεζα προέκυψε ότι ο προσφεύγων, για το έτος 2023, προέβη σε καταβολή, συνολικού ποσού 9.371,43€, για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση του ως άνω δανείου.

Εν συνεχεία, η αρμόδια φορολογική αρχή, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία που είχε στην διάθεσή της συμπεριέλαβε στον κωδικό 727 (δαπάνη για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων) του εντύπου Ε1 του προσφεύγοντος, το ποσό των 9.371,43€, γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα ο προσφεύγων να φορολογηθεί από την φορολογική αρχή, για το φορολογικό έτος 2023, με προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών και να του προσδιοριστεί τελικά φόρος προς καταβολή συνολικού ποσού 3.777,02 €, σύμφωνα με την ως άνω εκδοθείσα προσβαλλόμενη πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΦΕΦΠ, φορολογικού έτους 2023.

Ο προσφεύγων, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την ακύρωση της ως άνω προσβαλλόμενης Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού ΦΕΦΠ, φορολογικού έτους 2023, της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ, συνολικού ποσού ύψους 3.777,02€, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι εσφαλμένως λογίστηκε προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών, ποσού

14.992,50 ευρώ που είχε ως συνέπεια την επιβολή φόρου ύψους 3.777,02 ευρώ, και αιτείται την διόρθωση του κωδικού 727 «Από τη δαπάνη που καταβάλατε (...) η) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων οποιαδήποτε μορφής».

Προς επίρρωση του ισχυρισμού του, ο προσφεύγων προσκομίζει τα κάτωθι:

- α) την υπ' αριθ. σύμβαση ανοίγματος πίστωσης σε ιδιώτες με ανοικτό λογαριασμό,
- β) Την από σύμβαση ενεχυρίασης κατάθεσης μετρητών,
- γ) Την από Σύμβαση Ενεχυρίασης Κατάθεσης μετρητών και
- δ) Την κίνηση του με αριθ. λογαριασμού βασικού ταμιευτηρίου.

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 «Υποβολή φορολογικής δήλωσης» του Ν. 5104/2024 (Κ.Φ.Δ.), ορίζεται ότι:

«1. α) Ο υπόχρεος σε υποβολή φορολογικών δηλώσεων υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 «Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης» του Ν.5104/2024 (Κ.Φ.Δ.), ορίζεται ότι:

«1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση. [...]

3. α) Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται έως και τη δέκατη (10η) ημέρα από την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού του φόρου.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 «Φορολογικός έλεγχος» του Ν.5104/2024 (Κ.Φ.Δ.), ορίζεται ότι:

«1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει την εξουσία να επαληθεύει, να ελέγχει και να διασταυρώνει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους του φορολογούμενου, την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σε αυτήν και να επιβεβαιώνει τον υπολογισμό και την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, διενεργώντας έλεγχο σε έγγραφα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και στοιχεία γνωστοποιήσεων και παρόμοιες πληροφορίες, θέτοντας ερωτήσεις στον φορολογούμενο και σε τρίτα πρόσωπα, ερευνώντας εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες και χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 «Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας» του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), ορίζεται ότι:

«1. Ο φορολογούμενος που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβάλλεται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία όταν το τεκμαρτό εισόδημά του είναι υψηλότερο από το συνολικό εισόδημά του. Σε αυτή την περίπτωση στο φορολογητέο εισόδημα προστίθεται η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος και αυτή φορολογείται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34.

2. Το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του, σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως και 34.

3. Το «συνολικό εισόδημα» προσδιορίζεται ως το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος κατά την έννοια του άρθρου 7 που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που αναγνωρίζονται στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. στ' του άρθρου 32 «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), ορίζεται ότι:

«Ως ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:

[...]

στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 34 «Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής» του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), ορίζεται ότι:

« 2. Η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης για τα ποσά που ιδίως είναι:[...]

ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β , γ , δ , ε και στ της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.

Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.[...].».

Επειδή, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1076/26.3.2015 με θέμα «Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή του εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας εισοδήματος (άρθρα 30-34 Ν.4172/13)» διευκρινίζεται ότι:

«στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.

Η απόσβεση δανείων και πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής θεωρείται δαπάνη απόκτησης που βαρύνει τον λήπτη του δανείου. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται το γεγονός του ποιος πραγματικά καταβάλλει τα σχετικά ποσά. [...].

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 34 η διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα εξαρτώμενα μέλη και του τεκμαρτού εισοδήματος των άρθρων 31 και 32, όπως η διαφορά αυτή αναμορφώνεται ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου, φορολογείται κατά περίπτωση με [...]

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς, που προκύπτει με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, υποχρεούται να λάβει υπόψη της τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά που εισπράχθηκαν και τα οποία αποδεικνύονται με νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Αν τα

ποσά αυτά έχουν απλώς πιστωθεί, χωρίς να έχουν εισπραχθεί δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή, αυτής της περίπτωσης, καθόσον δεν είναι δυνατόν, να χρησιμοποιηθούν εφόσον δεν εισπράχθηκαν.

Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης της συνδρομής των προϋποθέσεων για τα ποσά αυτά που περιορίζουν τη διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και τεκμαρτού εισοδήματος.

Στο νόμο αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων ή εσόδων που περιορίζουν την πιο πάνω διαφορά. [...].

Τα ποσά που ιδίως λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της υπόψη διαφοράς είναι τα εξής:

[...]

ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα είχε απαλλαγεί από το φόρο.

Ειδικότερα, για τον προσδιορισμό κάθε χρόνο, του κεφαλαίου που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα έχουν απαλλαγεί της φορολογίας καθώς και από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β , γ , δ , ε , και στ της παραγράφου 2 του άρθρου 34, καθώς και από οποιαδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 του ΚΦΕ , ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Σημειώνουμε ότι δεν υπάγονται οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει ο φορολογούμενος λόγω υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο για πραγματοποίηση επενδύσεων.

Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα αρνητικά εισοδήματα (ζημίες) πρέπει να συμψηφίζονται με τα θετικά και η αφαίρεση των δαπανών που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 πρέπει να γίνεται έστω και αν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%).

Διευκρινίζεται ότι τα έτη για τα οποία γίνεται επίκληση με σκοπό την ανάλωση θα πρέπει να είναι συνεχόμενα και να φθάνουν μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους. Το θετικό αλγεβρικό άθροισμα των ετών αυτών θα αποτελέσει το συνολικό κεφάλαιο που σχηματίστηκε αυτά τα έτη. Αν σε κάποιο έτος ο προσδιορισμός του εισοδήματος πραγματοποιηθεί με βάση την τεκμαρτή δαπάνη τότε θεωρείται ότι δεν απομένει κεφάλαιο προς επίκληση για το έτος αυτό (θεωρείται μηδενικό) και δεν επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών. Αν όμως σε κάποιο έτος προκύψει αρνητικό υπόλοιπο και υπάρχει απαλλαγή από τις αντικειμενικές δαπάνες των άρθρων 31 και 32 του Κ.Φ.Ε. τότε το έτος αυτό επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες του άρθρου 31 ή αυτές που υπάρχουν είναι μικρότερες των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000), προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000), προκειμένου για συζύγους, κατά τον προσδιορισμό κεφαλαίου προηγούμενων ετών θα αφαιρούνται ποσά που θα προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης. Τα ποσά αυτά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000) αντίστοιχα.

Περαιτέρω, με τις ισχύουσες διατάξεις δεν προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου, συνεπώς για την κάλυψη της διαφοράς μπορεί να γίνει επίκληση ανάλωσης κεφαλαίου οσωνδήποτε προηγούμενων ετών. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα για φορολογικά έτη για τα οποία έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση λοιπών δικαιολογητικών. Τα δεδομένα φορολογικών δηλώσεων που δεν αναγράφονται στο εκκαθαριστικό λαμβάνονται υπόψη μόνο μετά από διασταύρωση.

Επίσης, στην περίπτωση που φορολογούμενος επικαλείται κεφάλαια προηγούμενων φορολογικών ετών με σκοπό την ανάλωση και τελικά δεν χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιηθεί ένα μέρος αυτών, θεωρούνται αδιάθετα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως κεφάλαια για κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου.[...].».

Επειδή, σύμφωνα με το με αριθ. πρωτ. ΔΕΑΦ Α 1107303 ΕΞ 2021/ 2-12-2021 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης με θέμα «Εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης στ' του άρθρου 32 του ν.4172/2013(Α' 167)» αναφέρεται ότι:

«Αναφορικά με το θέμα της δαπάνης της τοκοχρεωλυτικής απόσβεσης δανείων και πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής (τεκμήριο), σας γνωρίζουμε τα κατωτέρω:

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ΚΦΕ (Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων) προσδιορίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται από τον φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα μέλη του για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου εισοδήματος. Μεταξύ αυτών των ποσών περιλαμβάνονται και αυτά που καταβλήθηκαν για την απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας (στ' περίπτωση).

2. Επιπροσθέτως, με την ΠΟΛ. 1076/2015 εγκύκλιο διευκρινίστηκε ότι η απόσβεση δανείων και πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής θεωρείται δαπάνη απόκτησης που βαρύνει τον λήπτη του δανείου. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται το γεγονός του ποιος πραγματικά καταβάλλει τα σχετικά ποσά.

3. Σύμφωνα με πάγια θέση της Φορολογικής Διοίκησης ειδικά ως προς τα επιχειρηματικά δάνεια, οι καταβληθείσες δόσεις επιχειρηματικών δανείων που έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά αρχεία των ατομικών επιχειρήσεων και αφορούν σε δανειακές συμβάσεις που συνήψαν τα εν λόγω πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 (περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού) και συνακόλουθα δεν αναγράφονται στους κωδικούς 727-728 του Πίνακα 5 του εντύπου Ε1 (Α.1118/2021 Απόφαση).

4. Επίσης, με την παρ. 19, του άρθρου 5, της ΠΟΛ. 1088/15 Απόφασης, ορίστηκε ότι για την αναγραφή στη δήλωση της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλεται για την απόσβεση δανείων (στεγαστικών - προσωπικών δανείων) ή πιστώσεων, απαιτείται βεβαίωση του δανειοδότη για το συνολικό ετήσιο ποσό των τοκοχρεολυτικών δόσεων που καταβλήθηκαν μέσα στο οικείο φορολογικό έτος.

5. Εξάλλου, στο φυλλάδιο οδηγιών συμπλήρωσης των φορολογικών δηλώσεων (έντυπο Ε1) και συγκεκριμένα για την συμπλήρωση των κωδικών 727 -728 του Πίνακα 5 αναγράφεται ότι στις περιπτώσεις που η Φορολογική Διοίκηση έχει ηλεκτρονική πληροφόρηση για τα ποσά που καταβλήθηκαν για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων δύναται να εμφανίζεται μήνυμα στους φορολογούμενους που να τους καθοδηγεί για τη συμπλήρωση των ποσών. Σε κάθε περίπτωση ο φορολογούμενος συμπληρώνει το πραγματικά καταβαλλόμενο ποσό και προσκομίζει τα προβλεπόμενα έγγραφα στις φορολογικές αρχές αν αυτά ζητηθούν ή αν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος με επιφύλαξη.

6. Συνεπώς, με βάση τα πραγματικά περιστατικά και τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά, εξετάζεται κατά περίπτωση αν πρόκειται για επιχειρηματικά δάνεια. Ομοίως πρέπει να εξετάζεται ποιο είναι το πραγματικά καταβληθέν ποσό και ποιος ο πραγματικά καταβάλλων. Την αρμοδιότητα για την παραλαβή των απαιτούμενων δικαιολογητικών, τον έλεγχο των πραγματικών περιστατικών, δηλαδή ποιος κατέβαλε τις δόσεις, τι ποσό καταβλήθηκε, αν πρόκειται για στεγαστικό ή επιχειρηματικό δάνειο κλπ, την έχουν οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ., οι οποίες είναι οι μόνες υπηρεσίες που είναι σε θέση να εξετάζουν όλα τα δεδομένα των χορηγούμενων δανείων, να αποφαινούνται κατά περίπτωση για τον χαρακτηρισμό αυτών ή για το ποιος φορολογούμενος βαρύνεται με το τεκμήριο της καταβολής τοκοχρεολυσίων και με ποιο ποσό.

7. Περαιτέρω, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μέσω της ΠΟΛ. 1033/2014 Απόφασης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ΠΟΛ. 1054/2015 Απόφαση, έχουν την υποχρέωση να αποστέλλουν πληροφορίες για τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλουν οι πελάτες τους για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων, με σαφή διαχωρισμό αν αφορούν σε στεγαστικό ή καταναλωτικό ή άλλο δάνειο. Τις πληροφορίες αυτές τις χρησιμοποιεί η Φορολογική Διοίκηση για τη διενέργεια διασταυρώσεων. Με την ένδειξη «άλλο» λαμβάνονται ηλεκτρονικά οι καταβολές που έχουν πραγματοποιηθεί για επιχειρηματικά δάνεια, ωστόσο για τον

χαρακτηρισμό αυτό οι Δ.Ο.Υ. έχουν την αρμοδιότητα να κρίνουν διαφορετικά σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά.

8. Η υπηρεσία μας, για τις φορολογικές δηλώσεις του φορολογικού έτους 2020, έχει δεχτεί πολλά γραπτά και προφορικά ερωτήματα για την ορθή συμπλήρωση των κωδικών 727-728, δηλαδή των κωδικών που αφορούν στο τεκμήριο της τοκοχρεολυτικής απόσβεσης δανείων και πιστώσεων. Κάποια από αυτά τα ερωτήματα αφορούν σε περιπτώσεις που έχει αποσταλεί λανθασμένο ηλεκτρονικό αρχείο από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ωστόσο κατόπιν αίτησης του πελάτη τους χορηγείται έντυπη βεβαίωση με το ορθό ποσό. Κάποια άλλα ερωτήματα αφορούν στον χαρακτηρισμό στεγαστικό/ επιχειρηματικό δάνειο, καθόσον η απόσβεση των επιχειρηματικών δανείων δεν προσμετράται στα τεκμήρια και συνακόλουθα δεν αναγράφεται στη δήλωση, ενώ αποστέλλεται από τις τράπεζες. Ακόμη, πολλά ερωτήματα αφορούν στο ποιο πρόσωπο βαρύνεται με το τεκμήριο, στις περιπτώσεις που οι δικαιούχοι του δανείου και οφειλέτες των δόσεων είναι πάνω από ένας φορολογούμενος ή όταν υπάρχει εγγυητής ή όταν ο λήπτης του δανείου δεν ταυτίζεται με τον πραγματικά καταβάλλοντα τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις. Διαφορές και διαφωνίες επίσης διαπιστώθηκαν και σε κάποια δάνεια των οποίων ενώ η τοκοχρεωλυτική απόσβεσή τους έχει μειωθεί λόγω υπαγωγής στον ν.3869/2010, εμφανίζεται στο ηλεκτρονικό αρχείο όπως ήταν πριν από τη μείωση, ωστόσο πάλι το ίδρυμα χορηγεί έντυπη βεβαίωση με το ορθό ποσό.

9. Η βασική αρχή για τον χειρισμό όλων των περιπτώσεων αυτών είναι ότι το τεκμήριο της απόσβεσης των δανείων κρίνεται κατά περίπτωση, με βάση τα κριτήρια που αναφέρθηκαν πιο πάνω, **δηλαδή ποιος πραγματικά καταβάλλει τα ποσά, για ποιον λόγο και ποιο ακριβώς είναι το ύψος αυτών.** Ενδεικτικά, διακρίνονται οι εξής συνήθειες περιπτώσεις και δίνονται οδηγίες αντιμετώπισής τους από τις Δ.Ο.Υ.:

[...]

- Δάνειο που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο και (αποδεδειγμένα) εξοφλείται από τον εγγυητή: Το τεκμήριο βαρύνει τον εγγυητή, ο οποίος είναι αυτός που πραγματικά καταβάλλει τα ποσά των δόσεων. Είναι αδιάφορο αν ο εγγυητής είναι ο γονέας, το τέκνο, συγγενικό πρόσωπο ή κάποιος τρίτος. Ωστόσο οι Δ.Ο.Υ. εξετάζουν αν όντως έχουν περιληφθεί τα ποσά αυτά στη δήλωση του εγγυητή, όπως αναφέρθηκε και για τις παραπάνω περιπτώσεις.

10. Ο φορολογούμενος που δεν συμφωνεί με τον χαρακτηρισμό που έχει γίνει για το δάνειό του κατά την ηλεκτρονική αποστολή των αρχείων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ή θεωρεί ότι εμφανίζεται λανθασμένα ως υπόχρεος, ή θεωρεί ότι τα ποσοστά που βαρύνουν τον κάθε συνοφειλέτη του δανείου είναι διαφορετικά, ή θεωρεί ότι έχει γίνει λάθος το καταβληθέν ποσό κλπ, έχει τη δυνατότητα καταρχήν να απευθυνθεί στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έστειλε τα στοιχεία για λογαριασμό του, προκειμένου να γίνει διόρθωση στο υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο, ή έστω, εναλλακτικά, να του χορηγηθεί έντυπη βεβαίωση. Η βεβαίωση της τράπεζας, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο που αποδεικνύει τους ισχυρισμούς του φορολογούμενου, προσκομίζεται ή αποστέλλεται στη Δ.Ο.Υ., η οποία έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου των δικαιολογητικών, της οριστικοποίησης της δήλωσης και της ορθής εκκαθάρισής της.

11. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, παρακαλούνται οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ., εξετάζοντας τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά και κρίνοντας για κάθε περίπτωση ξεχωριστά, να διενεργούν τις εκκαθαρίσεις των δηλώσεων που περιλαμβάνουν τέτοια ποσά.

12. Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι οι διατάξεις περί υπαγωγής στη φορολογία δωρεών εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Δ/σης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου και η παρούσα αφορά αποκλειστικά στην εφαρμογή των διατάξεων περί τεκμηρίων.».

Επειδή, σύμφωνα με την Α.1061/24.4.2024 με θέμα «Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2023 και εφεξής.» αναφέρεται ότι:

«Άρθρο 5 - Περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος

Α. ΓΕΝΙΚΑ

[...]

3. Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ, με τις υπό στοιχεία Α. 1099/2019, υπό στοιχεία Α. 1100/2019, υπό στοιχεία Α. 1101/2019, Α.1204/2020 και υπό στοιχεία Α. 1025/2024 αποφάσεις Διοικητή ΑΑΔΕ και την υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1033/2014 (Β' 276), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1054/2015 (Β' 495), 1260/2015 (Β' 2637), Α.1177/2019 (Β' 1509) και Α.1271/2021 (Β' 6476) αποφάσεις, είτε προσυμπληρώνονται ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων (όπως από μισθωτές υπηρεσίες, συντάξεις κ.λπ.) και οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης, είτε οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων, καθώς και λοιπών στοιχείων της δήλωσης (πχ. δόσεις δανείων).».

Επειδή, ο προσφεύγων, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ισχυρίζεται ότι εσφαλμένως λογίστηκε προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών, ποσού 14.992,50 ευρώ που είχε ως συνέπεια την επιβολή φόρου ύψους 3.777,02 ευρώ, και αιτείται τη διόρθωση του κωδικού 727 «Από τη δαπάνη που καταβάλατε (...) η) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων οποιαδήποτε μορφής».

Προς επίρρωση του ισχυρισμού του, ο προσφεύγων προσκομίζει τα κάτωθι:

- α) την υπ' αριθ.σύμβαση ανοίγματος πίστωσης σε ιδιώτες με ανοικτό λογαριασμό,**
- β) Την απόσύμβαση ενεχυρίασης κατάθεσης μετρητών,**
- γ) Την απόΣύμβαση Ενεχυρίασης Κατάθεσης μετρητών και**
- δ) Την κίνηση του με αριθ.λογαριασμού βασικού ταμιευτηρίου.**

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, ο προσφεύγων έλαβε το έτος 2010 στεγαστικό δάνειο από την (η οποία μετέπειτα εξαγοράσθηκε από την) συνολικού ποσού 19.800,00 ευρώ, σύμφωνα με την υπ' αριθ. σύμβαση ανοίγματος πίστωσης σε ιδιώτες με ανοικτό λογαριασμό – στεγαστικού δανείου, και την ίδια ημερομηνία συνετάχθη η Σύμβαση Ενεχυρίασης Κατάθεσης Μετρητών με εγγυητές τον προσφεύγοντα, και την

Επειδή, ο προσφεύγων το έτος 2021, και έπειτα από την εξαγορά της από την συνέστησε ενέχυρο υπέρ της αποδεχόμενης Τράπεζας επί της απαίτησής του κατ' αυτής που απορρέει από τη με αριθ. λογαριασμούχρηματική του κατάθεση στην Τράπεζα.

Επειδή, σύμφωνα με τον πίνακα δανείων που απέστειλε ηλεκτρονικά στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) η πιστώτρια Τράπεζαπροέκυψε ότι ο προσφεύγων, για το έτος 2023, προέβη σε καταβολή, συνολικού ποσού 9.371,43€, για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση του ως άνω δανείου.

Επειδή, το ανωτέρω ποσό, που αφορούσε την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείου δεν είχε συμπεριληφθεί στην υποβληθείσα με αριθ. αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος, φορολογικού έτους 2023 (εισοδήματα 01/01/2023 - 31/12/2023), του προσφεύγοντος.

Επειδή, η προσυμπλήρωση στους κωδικούς της φορολογικής δήλωσης των δαπανών που καταβάλλονται για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων οποιασδήποτε μορφής, γίνεται με βάση τα αρχεία που αποστέλλουν οι τράπεζες στις αρμόδιες ΔΟΥ. Συγκεκριμένα, οι τράπεζες, τα χρηματοδοτικά ιδρύματα και οι εταιρείες παροχής πιστώσεων, υποχρεούνται να στέλνουν καταστάσεις σε ηλεκτρονικό αρχείο, με στοιχεία που αφορούν σε χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από φυσικά πρόσωπα για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων.

Επειδή, τα ως άνω ποσά δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να μεταβάλλονται και όταν συντρέχει περίπτωση μεταβολής τους, η τροποποίηση μπορεί να γίνει μόνο από τον κατά νόμο αρμόδιο εκδότη αυτών, στον οποίο πρέπει να απευθύνονται οι φορολογούμενοι.

Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η αρμόδια φορολογική αρχή, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία που είχε στην διάθεσή της, ορθώς, συμπεριέλαβε στον κωδικό 727 (δαπάνη για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων) του εντύπου Ε1 του προσφεύγοντος, το ποσό των 9.371,43€, γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα ο προσφεύγων να φορολογηθεί από την φορολογική αρχή, για το φορολογικό έτος 2023, με προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών και να του προσδιοριστεί τελικά φόρος προς καταβολή συνολικού ποσού 3.777,02 €, σύμφωνα με τη με αριθ. ειδ/σης: (αριθ. δήλωσης και Α.Χ.Κ.:)
Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού ΦΕΦΠ, φορολογικού έτους 2023, της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ.

Επειδή, η δημόσια διοίκηση δεσμεύεται από την αρχή της νομιμότητας, όπως αυτή καθιερώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 2, 43, 50, 82, 83 και 95 & 1 του Συντάγματος (ΣτΕ 8721/1992, ΣτΕ 2987/1994), και η οποία συνεπάγεται ότι η διοίκηση οφείλει ή μπορεί να προβαίνει μόνο σε ενέργειες που προβλέπονται και επιβάλλονται ή επιτρέπονται από τους κανόνες που θεσπίζουν το Σύνταγμα, οι νομοθετικές πράξεις, οι διοικητικές κανονιστικές πράξεις, που έχουν εκδοθεί βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης, καθώς και από κάθε κανόνα ανώτερης ή ισοδύναμης προς αυτούς τυπικής ισχύος.

Επειδή, ο φορολογούμενος δύναται να υποβάλει τροποποιητική δήλωση φορολογίας εισοδήματος, φορολογικού έτους 2023, δηλώνοντας ποσά για την κάλυψη της προστιθέμενης διαφοράς αντικειμενικών δαπανών προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος δεν γίνεται αποδεκτός.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την **απόρριψη** της με ημερομηνία κατάθεσης και με αριθμό πρωτοκόλλου ηλεκτρονικώς υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής του με **ΑΦΜ**, και την επικύρωση της με αριθμό ειδοποίησης (αριθ. δήλωσης Α.Χ.Κ.) Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2023, της Προϊσταμένης του ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ.

Οριστική φορολογική υποχρέωση - καταλογιζόμενο ποσό με βάση την παρούσα απόφαση:

Φορολογικό έτος 2023

Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου Εισοδήματος φυσικών προσώπων με αριθμό ειδοποίησης (αριθ. δήλωσης, Α.Χ.Κ.)

Ποσό πληρωμής βάσει ΚΕ.ΦΟ.Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ	3.777,02€
Ποσό πληρωμής βάσει Δ.Ε.Δ.	3.777,02€

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στον υπόχρεο.

Ακριβές Αντίγραφο

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

**Ο Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α2**

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.